

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/590/2015
Identifikačné číslo spisu:	5812205442
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5812205442.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ C., bývajúceho v M., 2/ I. bývajúcej v M., 3/ X., bývajúcej v M., 4/ E., bývajúcej vo E., 5/ R. bývajúcej v O., 6/ G. bývajúcej v M., zastúpených JUDr. Antonom Slamkom, advokátom, so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1735/29, proti žalovanej S. bývajúcej v M., zastúpenej JUDr. Petrom Machajom, advokátom, so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 47, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 9 C 52/2012, o dovolaní žalobcov 1/ až 6/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. marca 2015 sp. zn. 8 Co 668/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ až 6/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej trovy dovolacieho konania vo výške 72,93 € na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Petra Machaja, č. ú. IBAN: D., BIC: D., do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 6. mája 2014 č. k. 9 C 52/2012-161 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ až 6/ domáhali voči žalovaným 1/ a 2/ určenia, že nehnuteľnosti (bližšie špecifikované v žalobe) patria do dedičstva. Konanie voči žalovanej 1/ (.) zastavil. Vo vzťahu k žalovanej 1/ súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a žalobcov 1/ až 6/ zaviazal na povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej 2/ trovy konania vo výške 669,65 € k rukám jej právneho zástupcu. Súd z vykonaného dokazovania mal preukázané, že nárok žalobcov dôvodný nebol. Žalobcovia nepreukázali podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bližšie špecifikovanej v žalobe. Predovšetkým nepreukázali vlastnícke právo svojich právnych predchodcov, ktoré mali odvodzovať z kúpnej zmluvy uzavretej medzi nimi a R., nakoľko vzhľadom na všetky okolnosti neboli pri jej uzatváraní dobromyseľní. Najmä pred uzavretím kúpnej zmluvy mali možnosť nahliadnuť do pozemkovej knihy, kde by zistili, že v čase jej uzavretia nebol ako vlastník spornej nehnuteľnosti - pozemku vytvoreného z parcely PK č. 2336 zapísaný R., ale S.. Že si boli vedomí potreby zmeny vlastníckeho práva vyplýva z ich žiadosti o zápis vlastníckeho práva do pozemkovej knihy, zaznamenatej v pozemnoknižnom protokole č. 697 a na poslednej strane kúpnej

zmluvy. Konanie voči žalovanej 1/ súd zastavil, nakoľko žalobcovia 1/ až 6/ žalobu voči nej zobrali späť a žalované 1/ a 2/ s tým súhlasili (§ 96 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Na odvolanie žalobcov 1/ až 6/ Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. marca 2015 sp. zn. 8 Co 668/2014 rozsudok prvostupňového súdu vo výrokoch, ktorými súd zamietol žalobu a rozhodol o povinnosti nahradiť trovy konania potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); v ostatných výrokoch rozsudok súdu prvého stupňa zostal nedotknutý a žalobcom 1/ až 6/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej 2/ trovy odvolacieho konania vo výške 69,91 na účet jej právneho zástupcu. Odvolací súd považoval námietky odvolateľov za nedôvodné. So závermi súdu prvého stupňa sa stotožnil a z ustáleného skutkového stavu prijal jednoznačný záver, že žalobcovia nepreukázali vlastníctvo sporného pozemku R. a tiež z obsahu samotnej kúpnej zmluvy z 23.3.1949 nevyplýva, že by odpredal právnym predchodcom žalobcov spolu s inými nehnuteľnosťami aj sporný pozemok a tí boli pri jeho kúpe dobromyseľní.

Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadli žalobcovia 1/ až 6/ dovolaním, v ktorom namietali nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uvedli, že na základe zisteného skutkového stavu bolo jednoznačne preukázané, že právni predchodcovia žalobcov nadobudli vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti na základe zmluvy z roku 1949, č. dokladu 357/1949, ktorá bola schválená Okresným súdom v Námestove a potvrdená Okresným súdom v Trstenej a vzhľadom na jej schválenie súdmi boli žalobcovia v dobrej viere, že sú jej vlastníkmí. Sporný pozemok užívali právni predchodcovia žalobcov ako vlastný, bez akýchkoľvek rušivých zásahov, nakoľko tvoril súčasť pozemku pod humnom, ktoré bolo v ich vlastníctve. Z týchto dôvodov žalobcovia navrhli napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu ďalšie konanie.

Žalovaná v písomnom vyjadrení uviedla, že podľa jej názoru sú rozhodnutia súdov správne. Navrhla preto, aby dovolanie bolo zamietnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení po 1. januári 2015)] po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Pokiaľ je odvolanie zásadne prípustné (ak Občiansky súdny poriadok v prípade niektorých rozhodnutí výslovne neustanovuje inak), dovolanie - naopak - je prípustné, len ak to Občiansky súdny poriadok výslovne uvádza. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

2. Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, lebo po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo b/ ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovoláním žalobcov nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale potvrdzujúci rozsudok, ktorý nemá znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyjadril svoj názor, ktorým by bol odvolací súd viazaný (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie žalobcov preto podľa § 238 O.s.p. nie je prípustné.

3. Dovolanie žalobcov by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

Dovolatelia procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nenamietali. Dovolací súd však i tak skúmal (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), či v konaní nedošlo k niektorej z nich. Dospel k záveru, že konanie súdov vady v zmysle uvedeného ustanovenia nemá.

3.1. Žalobcovia namietali, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Tvrdili, že súdy chybné posúdili podmienky vydržania vlastníckeho práva, z ktorých je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok, a dospeli k nesprávne právnemu záveru, podľa ktorého právni predchodcovia žalobcov neboli pri užívaní spornej nehnuteľnosti dobromyseľní.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že žalobcovia uplatnili dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok vecnému posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

3.2. Žalobcovia v dovolaní naznačujú, že súdy rozhodli na základe nedostatočne zisteného (ujasneného) skutkového stavu, prípadne v rozpore so skutkovými okolnosťami, ktoré vyšli najavo v priebehu konania.

K tomu je potrebné uviesť, že nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012).

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Ako už bolo uvedené, dovolanie nie je „ďalším“ odvolaním. Vzhľadom na to sa ním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených prvostupňovým a odvolacím súdom, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nemôže preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a v nadväznosti na to posudzovať, či súdy správne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania, aj preto, lebo v konaní pred ním sa dokazovanie nevykonáva (viď § 243a ods. 2 in fine O.s.p.).

4. So zreteľom na to, že prípustnosť dovolania žalobcov 1/ až 6/ nevyplýva z § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo procesné vady vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p., najvyšší súd odmietol ich dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

5. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ až 6/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalobcov 1/ až 6/ zaviazal spoločne a nerozdielne na povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania žalovanej vo výške 72,93 € na účet jej právneho zástupcu, advokáta JUDr. Petra Machaja, č. ú. IBAN: D. BIC: D. tak, ako je uvedené vo výroku. Ich výšku priznal žalovanej podľa vyčíslenia právneho zástupcu a v súlade s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb nasledovne: § 10 ods. 1- tarifná odmena za jeden úkon právnej služby je vo výške 64,54 €; 1. vyjadrenie k dovolaniu zo 14. júla 2015 - § 11 ods. 1 písm. a/, § 13a ods. 1 písm. c/ - 64,54 €, 2. Režijný paušál - 1 x 9,39 €. Vyčíslený úkon: prevzatie a prípravu dovolací súd považoval za neúčelný, nakoľko rovnaký právny zástupca žalovanú zastupoval aj v základnom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.